ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ

XX Всеукраїнської науково-практичної

інтернет-конференції

«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ Й СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ В ОПОДАТКУВАННІ, БІЗНЕСІ, ЕКОНОМІЦІ»

18–22 листопада 2024 року

Ірпінь
2025

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ Й СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ В ОПОДАТКУВАННІ, БІЗНЕСІ, ЕКОНОМІЦІ

Збірник тез
XX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

18–22 листопада 2024 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 657:005(06)
ББК 65.052.2я431
О-17

Рекомендовано до розповсюдження в мережі «Інтернет»
Вченою радою Державного податкового університету
(протокол № 11 від 25 березня 2025 року)

Рецензенти:

Іванішина О. С., канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри адміністрування податків Державного податкового університету;

Лісовий А. В., д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри аудиту, державного фінансового контролю та аналізу Державного податкового університету.

О-17 **Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці** [Електронне видання] : збірник тез за матеріалами XX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 245 с. ; PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний депозитарій.
ISBN 978-966-337-758-2

До збірника увійшли тези доповідей учасників XX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці». Вони охоплюють широкий спектр проблем з різноманітних аспектів: моделювання соціально-економічних процесів і статистичного аналізу, застосування прикладних обліково-аналітичних методів і систем у бізнесі.

Збірник буде корисним студентам, науковцям-початківцям, усім, хто цікавиться сучасним станом моделювання та статистичного аналізу в економіці, фінансах, сфері податкових відносин з метою ухвалення ефективних управлінських та інвестиційно-фінансових рішень, розподілу й оптимізації ресурсів, аналізу обробки даних, прогнозування результатів нововведень тощо.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.
За науковий зміст і якість матеріалів
відповідальність несуть учасники конференції.

УДК 657:005(06)
ББК 65.052.2я431

ISBN 978-966-337-758-2 © Державний податковий університет, 2025

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету

Смірнова Олександра Миколаївна, канд. екон. наук, доцент, с.н.с., проректор з наукової роботи Державного податкового університету

Заступники голови:

Краєвський Володимир Миколайович, д-р екон. наук, професор, декан факультету податкової справи, обліку та аудиту;

Паянок Тетяна Миколаївна, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики.

Члени оргкомітету:

Іщенко Віталій Вікторович, канд. екон. наук, доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики;

Мискін Юрій Ігорович, д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики;

Новицька Надія Володимирівна, канд. екон. наук, доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики;

Остапенко Яна Олександрівна, канд. екон. наук, доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики;

Параниця Надія Володимирівна, канд. екон. наук, доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики;

Пілевич Дмитро Станіславович, канд. екон. наук, доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики.

Відповідальний секретар:

Кравчук Анна Олександрівна, старший лаборант кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики.

Литвин Віталія
РОЛЬ СТАТИСТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
В УХВАЛЕННІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ
В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ 214

Медвецька Наталія
ОЦІНКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ МАСШТАБІВ
ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ ЗА ДОПОМОГОЮ
КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ 217

Оверченко Анна
РОЛЬ МОДЕЛЮВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ 222

Остапенко Яна, Шуляченко Юлія
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ
ЗА ОСНОВНИМИ ВИДАМИ ПРОДУКЦІЇ 225

Паянок Тетяна, Івасюк Олег
АНКЕТУВАННЯ, ЯК МЕТОД ОЦІНКИ ПОПИТУ НА ПОСЛУГИ 229

Перерва Поліна
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВИКИДІВ
ЗАБРУДНЮВАЛЬНИХ РЕЧОВИН ТА ДІОКСИДУ
ВУГЛЕЦЮ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ 232

Романчук Марія
СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МАЙНОВОГО
ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ 235

Стобожик Вікторія
СТАН ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
В РІЗНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ:
ОГЛЯД, ОЦІНЮВАННЯ, РЕЙТИНГУВАННЯ 238

Чередник Юлія, Остапенко Яна
МЕТОД ЕКСТРАПОЛЯЦІЇ В ДОСЛІДЖЕННІ
ЧИСЕЛЬНОСТІ НАЯВНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ 241

Яна Остапенко,
канд. екон. наук, доцент
доцент кафедри облікових технологій
та бізнес-аналітики;
Юлія Шуляченко,
здобувачка першого
(бакалаврського) рівня освіти
Державний податковий університет

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ ЗА ОСНОВНИМИ ВИДАМИ ПРОДУКЦІЇ

Акцизне оподаткування є важливим інструментом податкової політики, спрямованим на регулювання споживання підакцизних товарів, а також на забезпечення стабільних надходжень до державного бюджету.

До основних груп підакцизних товарів належать: алкоголь, тютюнові вироби, паливо, легкові автомобілі.

Обсяг надходжень від акцизного податку на алкогольні напої у 2023 р. збільшився на 20,7 % (на 1,7 млрд грн) порівняно з 2022 р. і на 12 % (на 1 млрд грн) більше, ніж у 2021 р. У 2022 році надходження становили 8,4 млрд грн, а у 2021 році – 9 млрд грн. Підвищення ставок акцизного податку на 5 % – з 126,96 до 133,31 грн за 1 л 100-відсоткового спирту з 1 березня 2022 р. також сприяло зростанню бюджетних надходжень. Протягом усього 2023 р. виконання планових показників акцизних надходжень забезпечувалося стабільно щомісяця.

Структура надходжень від акцизного оподаткування відображена на рисунку 1.

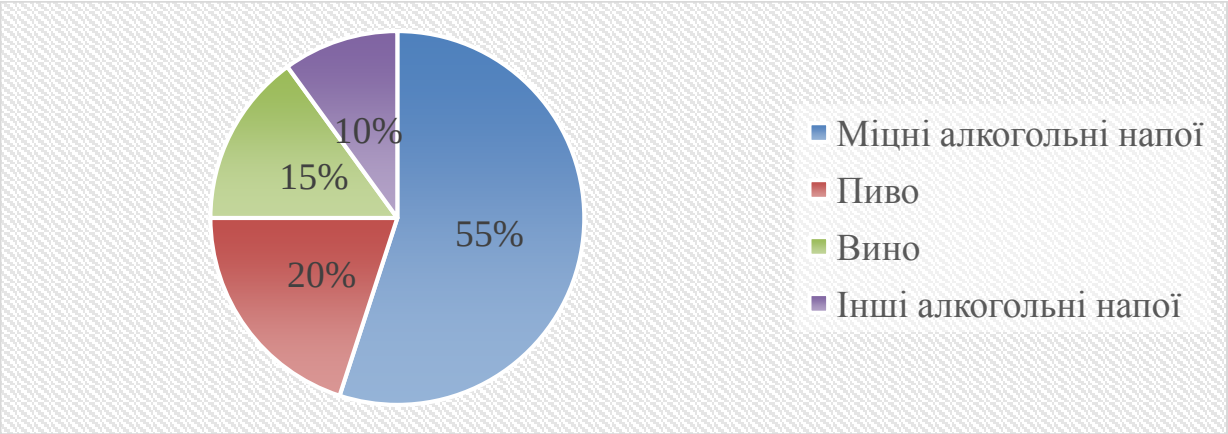


Рисунок 1. Структура надходжень від акцизного оподаткування 2023 року

Джерело: побудовано авторами за [1].

У 2023 р. надходження до державного бюджету України від акцизів на тютюнові та нікотинові вироби досягли рекордного рівня – 80,3 млрд грн. Це на 36 % (або на 21,3 млрд грн) більше, ніж у 2022 р., коли надходження склали 59 млрд грн, і на 26,5 % більше порівняно з 2021 р. (63,5 млрд грн).

Таблиця 1

Акцизні надходження від тютюнових виробів за 2013–2023 рр.,
млрд грн

Рік	Надходження від акцизів на тютюнові вироби (млрд грн)	Зміна порівняно з попереднім роком (%)
2013	23,5	+5,7
2014	25,1	+6,8
2015	28,6	+13,9
2016	33,2	+16,1
2017	36,7	+10,5
2018	38,9	+6,0
2019	42,5	+9,3
2020	40,8	–4,0
2021	63,5	+55,6
2022	59,0	–7,1
2023	80,3	+36,0

Джерело: складено авторами на основі [2].

Відповідно до положень європейських норм мінімальні ставки акцизного податку мають становити: для бензину – 359 євро за 1 000 літрів, для дизельного пального – 330 євро за 1 000 літрів, а для скрапленого газу – 125 євро за 1 000 кілограм (орієнтовно 68 євро за 1 000 літрів). Підвищення акцизів до цих показників буде розтягнуте в часі на 4 роки, – до 2028 р. Нині ставка акцизу для бензину становить 213,5 євро за 1 000 літрів, для дизелю – 139,5 євро, автогазу – 52 євро, альтернативного палива – 162 євро (табл. 2).

Таблиця 2

Графік збільшення акцизного податку на моторні палива, передбачений новим урядовим законопроєктом, євро

Євро за 1 000 л	До 1 липня 2024 р.	З 1 липня 2024 р.	З 1 січня 2025 р.	З 1 січня 2026 р.	З січня 2027 р.	З січня 2028 р.	Директива 2003/96/ЄС
Бензин	213,5	242,60	271,70	300,00	329,90	359,00	359,00
Дизель	139,5	177,60	215,70	253,80	291,90	330,00	330,00
LPG	52,0	165,00	193,00	221,00	249,00	250,00	68
LPG		55,60	59,20	62,80	66,40	70,00	

Джерело: [3].

Тенденція до поступового зростання акцизних ставок вказує на те, що Україна прагне відповідати європейським вимогам, зокрема в контексті скорочення викидів та підвищення ефективності використання енергоресурсів. Однак це підвищення також створить додатковий тиск на споживачів та бізнес.

Отже, акцизні надходження від алкоголю, тютюнових виробів, пального та електроенергії відіграють вагому роль у наповненні бюджету, хоча частка кожної категорії варіюється залежно від попиту та економічних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. У 2023 році надходження акцизного податку на алкоголь зросли на 21 %. Економіка. URL : https://skilky-skilky.info/u-2023-rotsi-nadkhodzhennia-aktsyznoho-podatku-na-alkohol-zrosly-na-21

2. Реанімаційний пакет реформ. 80 млрд грн тютюнових акцизів у 2023: як виконання євроінтеграційних зобов'язань наповнює військовий бюджет. URL : https://rpr.org.ua/news/80-mlrd-hrn-tiutiunovykh-aktsyziv-u-2023-iak-vykonannia-ievrointehratsiynykh-zobov-iazan-napovniuie-viyskovyy-biudzhet/

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку : проєкт Закону України від 13.05.2024 № 11256. URL : https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44208

4. Остапенко Я. О. Економічна статистика: проблеми та перспективи розвитку. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні* : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль, 2018. С. 254–256. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/29620/1/254.PDF

5. Остапенко Я. О., Блохіна М. М. Статистичний аналіз податкових надходжень до бюджету України та сучасні проблеми податкової системи України. *Розвиток сучасних міжнародних економічних відносин: фінансово-економічні та соціальні чинники* : матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса, 2018. С. 101–105.